

<https://espaifabrica.cat/>

<https://espaifabrica.cat/les-pensions-publicques-no-estan-en-crisi-i-no-ens-ho-hem-de-creure/>

Espai Fàbrica

«Les pensions públiques no estan en crisi i no ens ho hem de creure»

by [Miren Etxezarreta](#) · 15 de gener de 2011

Entrevista a Miren Etxezarreta*

Miren Etxezarreta rebutja que calgui escometre una nova retallada de les pensions. «Es fa per a beneficiar al sistema privat de pensions, que tenen un enorme poder». Considera que és una estratègia dissenyada pel poder econòmic en la qual el Govern espanyol ha obeït. Etxezarreta, doctora en Economia per la *London School of Economics*, catedràtica emèrita d'Economia Aplicada en la Universitat Autònoma de Barcelona, i experta en pensions, sosté que la reforma plantejada pel president del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, té com a objectiu disminuir les pensions i empobrir a la societat. Critica a CCOO i UGT perquè davant l'agressió social que suposa la reforma s'haurien d'haver aixecat de la taula però, al seu parer, estan intentant salvar la cara al PSOE.

Quina anàlisi fa del que s'està coneixent fins a ara de la reforma de les pensions?

Al gener de l'any passat van fer una proposta i estan jugant amb els diferents elements de la mateixa. L'objectiu fonamental és claríssim: disminuir les pensions. Si no ho fan d'una banda, serà per una altra. Això de pujar de 65 a 67 anys és l'«engañaximples», però és més greu haver de cotitzar 41 anys, o que augmentin de 15 a 25 anys el còmput per a calcular la pensió; o que pugin de 15 a 18 anys cotitzats per a tenir dret a una pensió. Ara, si tens 14,5 anys cotitzats no tens dret a pensió, si passen de 15 a 18 anys es complicarà per a molta gent. Tenen una sèrie de fitxes-objectiu i les van traient i jugant com més els convé a nivell polític. N'ensenyen unes i n'amaguen d'altres, però al final les empraran totes. Per altra banda, els sindicats el que estan intentant costar el que costar és aconseguir alguna engruna per no haver de fer la vaga general, perquè ja era hora que s'haguessin aixecat i se n'haguessin anat de la taula.

Es refereix a CCOO i UGT?

Si. CCOO i UGT estan buscant motius per a salvar la cara. Si no fos tan patètic i tan dramàtic, seria per riure. Segueixen hores i hores parlant, però saben que no es pot moure. Estan salvant la cara al Govern del PSOE. Desgraciadament és així, ho vesteixin com ho vesteixin.

Aquesta reforma beneficia a les pensions privades?

L'objectiu de tota l'operació no és cap altre. Té un abast que supera a l'europeu, és mundial. Tot això s'inicia amb l'informe del Banc Mundial de l'any 1994, des de llavors estan donant passos en aquesta direcció. El Pacte de Toledo en 1995 va anar cap a aquests objectius i ara han vist una oportunitat fantàstica de fer-ho dintre dels programes d'ajust. Si acceptéssim que tot això és necessari, em pregunto per què es vol fer en 2011 quan en el pitjor dels casos els problemes del sistema públic començarien en l'any 2023.

Per què hem de confiar en qui han fallat sempre amb les prediccions?

Cert. Van fallar amb la projecció de la població. Ens van dir que el sistema públic s'arruïnaria amb el canvi de segle, etc. Són errors garrafals. En el fons de tot això hi ha una operació de llarg abast del sistema financer. Pensa que els grans fons de pensions són el primer inversor del món. De tot els fluxos de capitals que hi ha rondant per tot el món, representen el 22%. Molt major que qualsevol altre. S'hi juguen molt.

És complicat donar-li la volta a aquesta situació?

No és complicat, és un problema de poder. N'hi hauria prou amb que es fes una forta reforma fiscal perquè els impostos paguessin una part important de les pensions. Per què redimoni els pensionistes han d'estar finançats amb les cotitzacions dels treballadors i de les empreses? Qui finança l'Exèrcit, la Casa Real, l'Educació, etc? Molt fàcil, els impostos. Per què les pensions s'han de pagar amb les contribucions dels actius? Els arguments existeixen, però és un problema de poder.

El Govern del PSOE no té poder?

No, en absolut. Ni poder, ni voluntat.

I l'europeu?

Tampoc. Pensa una cosa, i és que l'any 1988, abans de l'informe del Banc Mundial, l'Estat espanyol va aprovar la llei que permetia les pensions privades amb fortes desgravacions fiscals. Això ve des de lluny.

Està planificat?

Crec que sí. Aprofiten ara perquè és bon moment. L'argument de Zapatero que som tan mascles que ens sacrifiquem per alguna cosa que cal fer..., no és veritat que calgui fer-lo d'aquesta manera.

Al seu parer, què és el que caldria fer?

No és senzill. Primer, que ningú firmi pensions privades. La publicitat és més forta que mai en aquest moment. No creure'ns que les pensions públiques estan en crisi, perquè no és real i és dubtós que hi hagin d'estar en les dates que ens diuen. Si fós així- imaginém-nos-ho- hi ha altres remeis: com pagar amb impostos, però per a això fa falta una reforma fiscal amb fonament.

Com es podria aplicar?

Hi ha com tres etapes. Què es pot fer immediatament? Pujar les contribucions. Perquè els vells som família dels joves, si no hi ha pensions, qui mantindrà als vells. Segon, depurar les despeses que paga la Seguretat Social que no hauria de pagar. Per exemple, les bonificacions als empresaris per contractació. Revisar quines despeses ha de pagar. I, en tercer lloc, pujar els intervals de salaris; cada pensió entra en un interval de salari, el màxim salari és de 3.186 euros. Que es pugi perquè paguin més. Però el més important és la millora del mercat de treball. Hi ha pocs cotitzadors, hi ha quatre milions de desocupats que estan a l'espera de contribuir, però que no tenen tfeina. Caldria millorar això i dur endavant una reforma fiscal profunda.

Ja, però amb l'última reforma laboral hem anat a l'altre costat, a la precarització del mercat.

Cert. Ens diuen que és un problema seriós, si; però no hi ha voluntat d'enfrontar-lo amb seriositat, s'estan enfrontant dins de paràmetres que fan impossible arribar a una mínima solució. A més llarg termini, crec que és important oferir perspectives reals. Crec que hem d'anar a un sistema de pensions que no tingui relació amb la vida laboral de la gent. Si resulta que la riquesa d'un país és fruit de l'esforç d'aquest país, per què han de pagar les cotitzacions els actius? Per què no ha de pagar el capital? Si de la riquesa la meitat se'n va al capital, seria lògic que el capital pagui una part del manteniment dels ancians. Ara, no paguen res.

La tercera etapa?

La tercera seria buscar altres sistemes a llarg termini, però a curt i mig termini no hi ha cap imminència que hi hagi crisi de la pensions. Des de 1971 la riquesa de l'Estat espanyol s'ha doblat. Si som més rics que mai, on són els diners? Cal canviar el plantejament dels governs, perquè no he trobat cap referència al benestar dels pensionistes.

El benestar de la gent gran els preocupa poc, perquè aquí a Hego Euskal Herria el 71%* dels pensionistes estan per sota del llindar de la pobresa.

A l'Estat espanyol arriba al 84%. Cal fer un esforç per desmitificar el seu plantejament. Ens diuen que hi ha més vells i menys treballadors, el que ens duu a la conseqüència que falta diners. Cal contestar-los què fem amb els vells, qui els mantindrà. Aquesta és la clau, perquè una vegada que abandones el treball ja no compten amb tu.

Què li sembla que, a pesar d'aquestes retallades i agressions als pensionistes i als treballadors, UGT i CCOO hagin donat suport les mesures derivades del Pacte de Toledo des de 1995?

Tristament són còmplices en el procés de privatització de les pensions. No són ximples. Ho justifiquen com complement de les pensions. Han assumit que les pensions públiques estan en perill. Si fós veritat, el complement de les pensions podria ser públic també. En Catalunya una part de l'augment de salaris dels funcionaris va a fons privats i no pots renunciar. BBVA, amb CCOO i UGT, té muntada una empresa per a gestionar les pensions privades. Ho justifiquen dient que si hi són és millor, perquè controlen aquest tema. Però això els dona un munt de diners. Si ells creuen el que diuen, és que estan mal assessorats, i si no ho creuen, és molt més greu encara. Quina capacitat van a tenir enfront de BBVA, si ni el BBVA la té.

El dia 27 a Hego Euskal Herria i a Galícia haurà vaga.

El Govern espanyol té descomptat això, però està bé. Cal tornar a recuperar la presència i el poder des de sota.

Si no hi ha diners en el sistema públic per a garantir les pensions, tampoc n'hi haurà en el privat?

Aquest és un altre dels problemes. Si de debò no tenim recursos, imagina't en una situació de guerra, hi ha racionament per a tots. Però ens diuen que no hi ha per a sostenir el sistema públic, però sí pots fer un pla de pensió privat. Hi ha diners.

El sistema privat perd?

Està perdent diners pertot arreu. Quant has de tenir perquè et donin una pensió privada similar a la pública? La patronal del sector Inverco indica que, per a obtenir una pensió de 898 euros al mes després de 35 anys de cotització, hauries de tenir 225.000 euros acumulats i per a tenir una pensió de 2.400 euros, que és la màxima de la Seguretat Social, hauries de tenir acumulats 751.265 euros. I, per descomptat, no està assegurat. Les cotitzacions socials t'asseguren la pensió, però aquests fons privats no, perquè els privats perden. Està clar, ens volen dur a la ruïna, a aprimar l'Estat de Benestar perquè es quedi en un mer Estat Assistencial.

Perd sempre el que menys té?

El que més té sempre és la banca i el sistema financer. Segons Ignacio Zubiri, un economista ortodox que ha estudiat aquest tema, el cost de les comissions és el 37% de la pensió en 35 anys, perquè et cobren més d'un 1% en comissions. Una tercera part del que aportes al sistema se'n va en comissions per als bancs i les entitats. És un cost altíssim.

*Entrevista de Juanjo Basterra a Miren Etxezarreta, publicada al diari basc [GARA](#) el 14 de gener de 2011.
Traducció de La Fàbrica